

RAKOLOV U SSSR-u

U SSSR-u je slatkovodni rakolov jedina grana ribarstva, koja nije još dovoljno razvijena. Poznavaoći te grane tvrde da se može godišnje dobiti 125 do 150 milijuna kom. rakova, a dobiva se samo 22 mil. kom. Razlog leži u tome, da cijele oblasti sa bogatim rezervama rakova stoje nenačete i potpuno neiskorištene.

Siroko je rasprostranjen plemeniti rak, kao i barski rak. Na istoku i na Kavkazu žive naročite forme. Svi oni predstavljaju bogate izvore sirovine i hrane. (zt).

ŠTETNOST GAMBUIJE ZA MLAĐ ŠARANA

Sovjetski naučni radnici A. S. Taranuščenko, Z. I. Aniskina i O. P. Popova izvršili su niz pokusa i promatranja, sa ciljem da ustanove međusobni odnos, konkurenciju u hrani i štetnost gambuzije i šaranskog mlađa, odnosno ikre.

Pregledom želuca većeg broja gambuzija u šaranskim ribnjacima, našli su da gambuzije troše takvu hranu, koju u velike troši i mlađ šarana. Nadalje su ustanovili da gambuzije jedu ikru i mlađ šarana u znatnim količinama.

Produktivnost šaranskih mriješnjaka (ribnjaka) snižena je za 4 i po puta uslijed štetnosti gambuzija, kojih je bilo prosječno 1 kom. na 5 kv. m. a sniženje se povećalo na 473 puta, kada je gustoća gambuzija u ribnjaku iznosila 1 kom. na 2 kv. m.

Prema tome je puštanje gambuzija u ribnjake, gdje se šarani mriješte, veoma štetno. (zt).

UZGOJ JESETRE I NJENIH SRODNIKA U SSSR

U ribarstvu SSSR-a zauzima rod jesetre (*Acipenseridae*) jedno od najvažnijih mjesta po količini i vrijednosti za prehranu. Međutim upravo su te ribe podvržene mnogim štetnim posljedicama ljudske djelatnosti, pa zbog toga njihovo brojno stanje opada.

Radj toga je uzgoj ovih riba u SSSR-u posvećeno mnogo pažnje i napora, koji daju sve veće rezultate.

Već god. 1938. uzgojeno je u ribogojilištima 83 milijuna mlađa ovih riba, a svake gočine taj broj raste. (zt).

PROIZVODNJA KOFEINA I GUANINA IZ RIBLJE LJUSKE

Sovjetski naučni radnici S. Martiškin i A. Ivanov, pronašli su način, kako se može iz riblje ljuske i nekih otpadaka kod prerade riba dobiti guanin i kofein. Vrijednost njihovog pronalaska je u mogućnosti da se isko-

riste ostaci i otpaci, a ne ona ljuska, koja je dosada specijalno skupljana za proizvodnju t. z. ribljeg srebra (lažnog bisera) samo od ljuske nekih vrsta riba na pr. ukljeve (*Alburnus*). Za proizvodnju guanina i kofeina, pomoću naročito razrađenih metoda izlučivanja primjesa i nečistoće, mogu se upotrebljavati i ljuske običnih riba, šarana, smuda i drugih, iz otpadaka kod manipulacije na ribarskim stanicama, tvornicama za preradu ribe, pa čak i ostaci salamure i slični otpaci. (zt).

PRODIRANJE RIBA PREMA SJEVERNOM POLU USLIJED KLIMATSKIH KOLEBANJA

Sovjetski ihtiolozi (naučenjaci koji proučavaju ribe) ustanovili su višegodišnjim promatranjem, da neke ribe, naročito haringe prodiru sa zapada na istok uzduž sjevernih obala Evrope i Azije u Sjeverno ledeno more. Istodobno prodiru haringe u to more i sa istoka prema zapadu. Na primjer u Karskom moru, koje je poznato po veoma niskim temperaturama, pronađena su jata haringi u doba mriješta to jest sa potpuno zreliom ikrom i mlijekom kao i već djelomično izmriještene.

L. S. Berg, glava sovjetskih ihtiologa, smatra da je ovo prodiranje riba omogućeno prodiranjem toplije klime na sjever. (zt).

»RIBNOJE HAZJAJSTVO«, MOSKVA

Stručni časopis, broj 8. za g. 1948. donosi među ostalima, i ove članke: A. V. Terentjev, O hidromehanizaciji u ribarstvu, V. P. Zajcev, O zamrzavanju ribe u hladnom rasolu; G. A. Golovkov, Rezultati zgušćenih nasada i hranjenja šarana u ribnjacima Lenjingradske i Novgorodske oblasti; A. N. Gundrizer i S. D. Titova, Štetnost štuke Telečkog jezera; Prof. N. V. Lebedev, O nekim etapama razvitka ihtiologije u vezi sa zadaćama privrednog ribarstva. (zt).

UZGOJ SALMONIDA U SSSR

Od god. 1929. do g. 1938. porasao je uzgoj salmonida za osam puta. U god. 1938. proizvodnja salmonidskih ribogojilišta dosegla je 97 milijuna komada mlađa. (zt).

PROIZVODNJA RIBARSTVA U SSSR

Prema podacima Centralne statističke uprave pri Ministarskom vijeću SSSR o rezultatima ispunjenja državnog plana obnove i razvitka narodne privrede SSSR za treće tromjesečje 1948. god. ispunjen je plan proizvodnje Ministarstva ribarske privrede zapadnih rajona sa 102% a Ministarstva ribarske privrede istočnih rajona sa 85%. (zt).

NAŠE RIBARSKJE ZADRUGE

AKCIJA ZA SPAŠAVANJE RIBLJEG MLAĐA

Usled neobično visokog vodostanja naših velikih reka tokom meseca jula, naročito Dunava i Save, poplavljeni su svi niski tereni, kubici, mlake i bare oko ovih reka. Sve ove poplavne vode pružile su izvanredno dobre uslove za opstanak i razvoj ovogodišnjeg ribljeg mlađa iz ovih reka. Ovo je potvrđeno i stalnim posmatranjem, kojom prilikom je ustanovljeno da se mlađ zbilja veoma lepo razvio.

Međutim, početkom avgusta meseca voda je naglo počela da opada, tako da je pretila opasnost da, usled na-

glog povlačenja reka u svoje korito, sve ove poplavne vode budu potpuno otsečene od tekućih voda, da se osuše i da mlađ i druga zaostala riba uginu. Glavna direkcija za ribarstvo NR Srbije, uvidevši kolika bi se šteta nanela uginućem mlađa kako ribarima i ribarskim zadrugama, tako i privredi naše zemlje uopšte, pokrenula je preko svojih ribarskih gazdinstava, ribarskih zadruga, mesnih vlasti i masovnih organizacija, hitnu akciju za spašavanje mlađa. Spašavanje je trebalo da bude sprovedeno bilo kopanjem kanala koji bi povezali poplavnu vodu sa glavnom tekućicom, tako da sa vodom pređe i riba

u reku, bilo izlovljavanjem ovih voda i prenošenjem ribe u reku, gde kopanje kanala nije moguće.

Većina ribarskih zadruga i sportskih ribarskih udruženja pravilno je shvatila značaj ove akcije i veoma ozbiljno pristupila njenom sprovođenju, tako da je bilo slučajeva da su uvedena po danu i po noći dežurstva kod pojedinih poplavnih voda koje iz bilo kojih razloga nisu mogle odmah da se ispuste.

Zahvaljujući požrtvovanju ribara i ribolovaca-sportista, kroz ovu akciju spašene su ogromne količine mlade ribe, većim delom šarana, čija prosečna težina je dostigla skoro do 100 grama.

Smatram da je dovoljno ako napomenem samo dva primera: Mesna ribarska zadruga u Orenovcu, pustila je u Savu i Koliubaru iz raznih bara preko 1.000.000 komada mlada šarana, a Ribarska zadruga u Ban. Palanci prenela je u buračima i pustila u Karaš preko 580.000 komada malih šarana.

Nije potrebno naglasiti šta za naše ribarstvo znače samo ove dve cifre, a pogotovo koliko bi štetu preostavljalo uginuće više miliona mladih riba, već potpuno sposobnih za život, koje su na ovaj način spašene. V. S.

IZ RIBARSKE ZADRUGE KOTARA ČAKOVEC

Nakon 2 god. postojanja ribarske zadruge za kotar Čakovec, još se uvijek ne može opaziti neki red, discipliniranost i poštivanje ribolovnih propisa u ovom kraju.

Unatoč raznih prijava protiv krivolovaca, oni bez prekida love ribe i na Muri i na Dravi. Ako ih se uhvati na djeiu ili upozoruje, pa čak i poziva da se začlane u zadrugu, oni su drski te i napadnu na članove zadruge.

U nedjelju 12. IX. 1948. bio sam sa drugom Zdravcem Stjepanom, članom naše zadruge i jednim članom Zagrebačkog ribarskog društva na ribolovu u Podturnu na Muri. Naišli smo na više ribolovaca, koji su lovili vrškama i raznim ribarskim alatima. Kao tajnik zadruge interesirajući se da li su svi oni članovi zadruge i da li su ovlašteni na ribolov naiđem na nekoliko krivolovaca. Jednome od njih oduzmem mrežu i povedem ga sa sobom, da ga predam na Mjesni N. O.

Kod prelaza preko broda naiđe tamošnji neki pograničar, na privatnom mu putu i umiješa se u taj slučaj, napadne moj postupak te mahne ribolovu neka ode. Tako je moj postupak ostao bez rezultata i smiješan.

Iz toga vidim da zakupnici revira ne vode dovoljno brige za suzbijanje nepovlašćenog ribolova, a osim toga da nisu dovoljno povezani sa tamošnjim predstavnicima Narodnih vlasti i vojnim licima, kojima je u mogućnosti da uz malo truda budu na pomoć onima koji nastoje da uzdižu našu mladu granu narodne privrede, ribolovstvo.

Mofčan Aleksanđar,

tajnik Ribarske zadruge, Čakovec.

RIBARSKA PROIZVAĐAČKO-PRODAJNA ZADRUGA SOJ ZA GRAD I KOTAR VUKOVAR

Ribarska zadruga postoji u Vukovaru već oko 80 godina i najstarija je zadruga te vrste u NR Hrvatskoj. Tokom prošlog rata nije prestala sa djelovanjem, a poslije rata je reorganizirana. Kako je sastavljena pretežno od starijih ribara, teško se je prilagođivala današnjici. Tome je bio razlog velika sebičnost pojedinih članova, te nekad pogrješan odnos organa lokalnih vlasti. Prošavši mnoge unutarnje trzavice i pošto je nekoliko ribara

istupilo iz članstva, zadruga se je održala i prilično sredila te postigla znatne uspjehe. Svojim radom u veliko je potpomogla poslijeratnu prehranu grada Vukovara.

Sada zadruga ima svega 19 članova, profesionalnih ribara, od kojih samo trojica imaju nešto malo zemlje, dok je ostalima ribarstvo jedino vrelo prihoda.

U samom središtu Vukovara, na obali Vuke, zadruga imaće vlastitu ribarnicu izgrađenu na površini 16/15 m. U ribarnici se svakog dana za određenih sati prodaje ulovljena riba, pod nadzorom člana uprave.

Ovog proljeća je zadruga pristupila stvaranju zadržnog ribarskog alata i u njega uložila oko 150.000 Din. Koncem augusta u zadržnom vlasništvu je: 9 kom. preda—alova po 25 m. dužine a 4—5 m. dubine, 3 kom. prijestora po 60 × 6 m., 8 kom. metnica (poponašica, k—netka) po 30—50 m., 1 čamac od 9 m., 2 barke, 1 vaga (kantar) i još nešto ribarskog materijala. Gradski NO Vukovar je zadržni dao vankrmni motor oć 5 KS, kojega zadruga dosta malo koristi.

Od privatnog alata članstvo zadruge imaće: oko 150 vrški (bubnjeva), strukova sa 4000 udica i isto toliko pampurskih strukova, 12 keca, 20 čamaca po 5—6 m., 2 tikvare i oko 20 malih barki.

Zadruga imaće u iskorištavanju Dunav—odjeljak IV sa pritokom Vuka. To je vrlo dobro ribolovno područje te je zadruga do konca augusta ove godine ulovila preko 3 vagona ribe. Ovogodišnji plan proizvodnje će sigurno premašiti, pošto je vodostaj dosada bio izvanredno povoljan za tamošnje područje. U četiri navrata je voda rasla i padala te je prijestorom na Vuki zadržana i po tome izlovljena velika količina ribe. Na samom Dunavu je zadruga ove godine dosta malo radila. Dok su ribari za povoljnih vodostaja prenesli djelatnost u glavnom na Vuku, dotle radi malobrojnog članstva, za Dunav nije preostalo radne snage, koja bi tamo mogla redovito raditi i dovoljno ga iskoristiti.

Zadruga imaće stalne smetnje od krivolovaca, naročito oko Borova i Sotina. Ovog proljeća je Mjesni NO Sotin samovoljno izdavao dozvole za lov »košarom« uz naplatu od Din. 200. Sa takovim dozvolama ili bez njih lovila se je riba, a naročito šaran na mrijestu. Na taj način je ulovljena velika količina ribe. Na vodi često dolazi do prepiranja ribara sa krivolovcima, kod čega imaće prijetnja tučnjavom pa čak i oružjem. Tako je, prema izjavi upravnog odbora zadruge, ljetos bio tučen ribar Kušić Andrija te mu je tom zgodom prebijena ruka. Isti još ni danas nije sposoban za ribolov.

Ovakovom je stanju kriva i sama zadruga, koja nije nastojala nekoje ribarske interesente obuhvatiti u svoje članstvo i dati im mogućnost legalnog rada, a i lokalne vlasti koje ne sprječavaju krivolovstvo i dozvoljavaju nered na ribolovnim vodama.

Zadruga je prilikom nabave zadržnih alata zaključila, da se za rad na prijestoru formira brigada, te je izabrano u tu svrhu 6 ribara. Svake nove godine imao bi se vršiti novi izbor takove brigade.

Od utrška ribe ulovljene zadržnim alatima zadržava zadruga 30% dobivenog novca, a ostatak se dijeli na jednake dijelove među ribare koji su tim alatima radili. Od malih alata zadruga zadržava 25%, dok se ostatak isplaćuje ribarima prema količini pređane ribe.

Od tako postignutog prihoda, zadruga podmiruje režije i nabavlja ribarski materijal. U buduće će se ribarski materijal dijeliti ribarima bez naplate, a oni će od njega izrađivati potrebne alate. Da bi članovi primljeni mate

rijal pravilno upotrebili, uprava zadruga će kontrolirati svakog člana kako taj materijal koristi. Tako bi zadruga nabavljala sav materijal, a alat bi se smatrao zadružnim vlasništvom. Ako bi koji ribar napustio zadrugu, dužan je takav materijal ili alat predati zadrugi.

Zadruga vodi knjigovodstvo, a ribarima vrši isplatu tjedno prema isplatinim listama. Imade tri namještenika (dvije prodavačice ribe i knjigovodu) na koje mjesečno izdaje 4800 Din.

Iako su ribari članovi zadruga i zadruga sređuje svoje poslovanje, Povjereništvo financija GNO-a Vukovar naplaćuje porez na dohodak pojedinca ribara. Ovaj porez se obračunava na temelju isplatinih lista i svaki ga ribar ima platiti iz svojeg prihoda. Što veći je ribarov tjedni prihod, to mu je veća porezna stopa. Samo za april i maj o. g. zadrugari imadu na račun ovog poreza platiti više od 54.000 Din. Na ovaj način GNO tretira ribare kao male obrtnike, a ne kao zadrugare, čime su ribari znatno oštećeni.

GNO Vukovar je sve ribare ostavio na garantovanom snabdijevanju, a zadrugu obavezao da svu ulovljenu ribu stavi na tržište za garantovano snabdijevanje grada. Zadruga se je s time sporazumila i ribu prodaje samo na kupone za meso (dajući približno dvostruku količinu ribe umjesto mesa), a po cijeni kalkuliranoj na temelju vezanih cijena. Pri tome zadruga ne dobiva bonove.

Kako smo naprijed vidjeli ova zadruga ima vrlo dobro ribolovno područje, a članovi su profesionalni ribari, dakle imade osnovni uvjet za razvoj i dobar rad. Međutim, članstvo sastavljaju ribari pretežno stariji od 50 godina, čija radna sposobnost svakog dana opada. Pošto je i to članstvo malobrojno, a nema priliva mladih ljudi, zadruga se nalazi pred ozbiljnim problemom kako će se dalje razvijati i kako će dostići potrebnu proizvodnu sposobnost i moć. Zadruga bi trebala posvetiti punu pažnju odgoju mladog kadra profesionalnih ribara, ča bi mogla udovoljavati zadacima koji će pred nju biti u okviru pravilnog ribarskog gospodarenja postavljeni. Pored toga bi lokalna vlast trebala zadrugi dati više podrške u radu, a naročito u pogledu uvođenja reda na tamošnjim vodama.

Kapac Emil

RIBARSKA ZADRUGA ŠARENGRAD

U Šarengradu (kotar Vukovar) je 1938. god. osnovana ribarska zadruga, koja postoji sve do danas. Tokom rata je radila dosta slabo, ali nakon oslobođenja se je ojačala i proširila. Sada u zadrugi imade 31 član, od kojih su dvojica iz Mohova a ostali iz Šarengrada. Između ovih članova imade 10 povremenih ribara, koji imadu svoju zemlju, a ribarstvo im je sporedno zanimanje. Ostalo su profesionalni ribari, kojima je ribarstvo jedino vrelo prihoda.

Zadruga je kraj Dunava izgradila omanju ribarsku kuću, koja joj u glavnom služi kao spremište za alat i materijal. Nakon oslobođenja izgradila je zadruga tikvaru u koju može smjestiti oko 7000 kg ribe. Ova dva objekta su joj jedino vlasništvo, dok su sva proizvodna sredstva privatna svojina i to: veliki alati grupno, a mali pojedinačno vlasništvo.

Od ribarskih alata zadruga imade: 1 laptaš; 2 alova, 2 metnice, 30 keca, oko 1000 vrški, 40 strukova sa oko 4000 udica, 150 pampurskih strukova sa oko 11000 udica, 250 somovskih strugova (tzv. cugova) sa oko 2.600 udica, nekoliko rogača, sačmarica i sl. Od ribarskih plovila ima

1 motorni čamac, 3 velika i 31 kom. malih čamaca te 40 barki.

Zadruga iskorištava Dunav-odjeljak V., čija je desna obala visoka i strma, a na lijevu stranu gdje je veliki rit pristup joj nije slobodan. Prema tome zadruga nema poplavnog područja. Na tome odjeljku postoji Ada, koja je velika i koja je bila vrlo dobro lovište, jer je u njenim barama poslije poplava zaostajalo mnogo ribe. Bare se iz godine u godinu sve više zamuljuju i gube na vrijednosti za ribarstvo. Zadruga je pokušavala kopanjem pojedinih mjesta stanje popraviti, ali nije postigla željeni uspjeh. Tako je težište ribolova na samom koritu Dunava, koji daje konstantan ali malen ulov. Najvažniji alati, kojima ribari ove zadruga rade i sa kojima postižu najbolji ulov, jesu vrške (bubnjevi) i pampurski strukovi, a zatim kece.

Tokom 1946. god. zadruga je registrirala ulov od oko 12.000 kg, a 1947. god. oko 25.000 kg ribe. Ove godine je do konca augusta ulovljeno nešto preko vagon ribe, a izgledi su da zadruga neće izvršiti plan. Tome je razlog što je ove godine vrlo visok vodostaj Dunava tokom cijelog ljeta. Dok je to zadrugama koje imaju poplavilišta vrlo povoljno, kod ove je zadruga nepovoljno.

Zadruga je sklopila ugovor sa Nabavno- prodajnom zadrugom u Iloku, o isporuci sve bolje ribe po vezanim cijenama. Ribu lošije kvalitete želi zadruga prođavati po slobodnim cijenama. Lokalni organi vlasti su izvjesno vrijeme sprijećavali slobodnu trgovinu ribe i to se je loše odrazilo u trgovanju zadruga. Bolju ribu su ribari predavali na zadružno sabiralište, ali su ribu lošije kvalitete zadržavali i krađom ju pojedinačno prodavali. Tako je izvjesna količina ribe izmaknula kontroli zadruga. Kasnije je dozvoljena dvojna trgovina t. j. po vezanim i slobodnim cijenama, i stanje se je popravilo. Zadruga je izabrala sakupljača ribe (predsjednika), koji svakog jutra preuzima ribu od ribara i sa svojim motornim čamcem ju prevozi u Ilok, gdje ju prema ugovoru isporučuje. Za ovaj posao sakupljač dobiva nagradu od 2 Din. po kilogramu.

Kako smo naprijed vidjeli ova je zadruga sastavljena pretežno od profesionalnih ribara, no za daljnji uspješan rad i pravilan razvoj trebala bi da uvede bolje začružno poslovanje. U prvome redu veliki alati treba da postanu zadružno vlasništvo. Pored toga zadrugi bi trebalo omogućiti, da za vrijeme visokog vodostaja može raditi i na poplavilištu sa lijeve strane Dunava, barem sa nekim vrstama alata. Ovo je nužno jer na desnoj strani Dunava nema poplavnog terena, a pri velikom vodostaju je u koritu rijeke ograničena mogućnost lova, pa stvarna proizvodna mogućnost i sposobnost zadruga ne može doći do punog izražaja. Ovo je pogotovo opravdano, time, što oko Bukina i B. Paľanke postoje veliki ritovi na kojima radi relativno mali broj ribara, koji (osim sa prijestorima) nisu u stanju te ritove dovoljno iskoristiti.

Kapac Emil

RIBARSKA ZADRUGA SOJ TIŠINA ERDEDSKA

(kraj Siska)

29. augusta 1948. pripojila se je Poljoprivrednoj zadrugi u istome mjestu, kao ribarski odsjek. Tom prilikom je od 32 člana biv. ribarske zadruga u odsjeku ostalo 22 člana, dok su ostali otpali pošto nisu ovisni o ribarstvu kao vrelo prihoda, a nisu se složili sa postavljenim principima zadružnog rada niti su htjeli prihvatiti zadružnu disciplinu. Dvadeset i dvojica ribara, koji ostaju u ribarskom odsjeku zadruga vrijedni su i sposobni ribari, a ribarstvo im je najvažnije vrelo zarade. Isti su izabrali

svoga delegata, koji će otsjekom rukovoditi. Dne 12. IX. o. g. održao je otsjek svoj prvi radni sastanak na kome je zaključio, da se odmah pristupi nabavci i izradi ribarskih alata, pošto ribari stoje sa alatom vrlo slabo. Novonabavljeni alati će biti zadružno vlasništvo. Ujedno je izvršeno proizvodno zaduženje svakog ribara, odnosno velikog alata, po mjesecima do konca godine.

Kap

PROFESIONALNO RIBARSTVO U OSIJEKU I OKOLICI

Profesionalno ribarstvo u osječkoj okolici bilo je uvijek razmjerno dosta jako. Razumljivo je, da je ono moralo uslijed ratnih neprilika i poslijeratnih poteškoća proći teže kušnje, pa je stoga briga narodnih vlasti i ustanova, koje su za to pozvane, usmjerena onamo, da se poboljša ne samo stanje voda i ribe u njima, nego da se na viši nivo uzdignu i sami ribari. U novije vrijeme preuzela je rač s ribarima profesionalima u Osijeku i osječkoj okolici ustanova »Riba« — export i import po svojoj osječkoj podružnici.

Razgovarao sam o tim problemima s rukovodiocem te poslovnice drugom Josipom Klajnom, koji mi je rekao:

Prije dva mjeseca uredili smo s profesionalnim ribarima Osijeka i okolice pravilan odnos. Kako se riba otкупљуje uz vezane cijene, to je sada i priliv ribe u grad priličan, pogotovo što članovi ribarskih zadruga nemaju više razloga prodavati ribu ilegalno, jer sada za svoj ulov dobivaju i novac i bonove. Kao najbolju među tim zadrugama spominjem petrijevačku zadrugu, zatim osječku, iako ova ima slab revir, te grupu ribara iz Aljmaša i Bijelog Brda, te Sarvaša.

Rukovodstvo osječke poslovnice »Riba« otklonilo je nesuglasice, koje su bile do nedavna između zadruga i grupa ribara s jedne strane te poslovnice s druge strane. Ribarima se sada daje dovoljna količina materijala, pa će zadruge dobivajući taj materijal moći dopremiti više ribe za prehranu pučanstva, i to tim prije, što je riba postala važan faktor u našoj prehrambenoj politici. Motorni čamci »Ribe« svakog su člana na putu i dopremaju u Osijek ribu, koju Gradski NO. odsjek trgovine i opskrbe oćmah disponira bilo ustanovama radničkog snabdijevanja bilo Gradskom klaonićkom poduzeću za distribuciju na malo.

U mjesecu srpnju izdala je »Riba« ribarima bonove u vrijednosti od preko 100.000 dinara, te je u tom mjesecu i unatoć nepovoljnim uvjetima za ribarenje ipak stavila Gradskom NO-u na distribuciju oko 7.000 kg ribe, što je lijep rezultat, ako se uzmu u obzir sve nepovoljne prilike. Sad je u izgledu još bolji lov, tako da bi mogle stizavati i vagonске pošiljke. Stavljanjem ribe u garantirano snabdijevanje znatno ćemo moći rasteretiti naš stoćni fond, pa se već iz tog razloga može razabrati, koliko je riba važan artikl prehrane za trūdbenike grada i sela.

Dakle, početni razvitak pokazao se povoljan, jer se sada stvari postavljaju pravilno, a bude li se tim putem išio dalje, sigurno je, da ćemo i na tom sektoru privrede uspostaviti potpun red. Imamo još poteškoće s raznim ribokradicāma, koji se tu i tamo pojavljuju, no oćekuje se, da će se energićnim mjerama naših upravnih vlasti i tome zlu učiniti kraj. A i sami ćemo nastojati, da se ti i slični njima štetoćine uklone s voda, pa ukoliko ih ima i među samim profesionalnim ribarima, isključiti ćemo ih iz radne zajednice. Ujedno smo poduzeli i mjere protiv moćenja

lana, i konoplja u ribljim vodama. Prošle godine puštala je kudeljara onećišćenu vodu u Staru Dravu ispod sela Podravski Podgajci, kojom je zgodom bila uništena sva riba, a prije dva mjeseca isti je slućaj bio sa Karašićom, te je i tu uginula velika kolićina ribe, među njima i krupni somovi. To već godinama prakticira. Isto tako gotovo sva sela duć rijeke Karašice puštaju onećišćenu vodu u rijeku odnosno moće konoplju u njoj. I kudeljara u Baranji pušta onećišćenu vodu. Nadamo se, da će i tu konaćno učiniti red, jer će nam inaće ostati uzaludan sav naš trūd, a prehrana pućanstva trpjet će stalno neizmjenju štetu.

Između poduzeća »Riba« i Kotarskog zadrūnog saveza postoji sada najuća koordinacija rada. No ipak bi bilo potrebno, da se Kotarski zadrūni savez jaće zaloći, kako bi se u svim ribarskim zadrugama uspostavio red, a zadruge same postavile na zdrave temelje, jer to spada pod kompetenciju tog saveza, (organizacione forme, unutrašnja administracija i t. d.), dok »Riba« podrćava sa zadrugama i ribarskim grupama ćisto stručne i komercijalne odnose.

Zadruga u Osijeku broći 18 ćlanova što ćistih profesionalnih što poluprofesionalnih, Petrijeveci 20, Dalj 26 Erdut 28, a grupa ribara Aljmaš, Bijelo Brdo — Sarvaš 14 ćlanova velikih ribara, dakle ukupno zasada 101 ribar.

Na Dunavu od Vukovara dalje prema Iloku ima takoćer nekoliko zadruga, od kojih je po broju zadrugara najjaća šaregradska, ali koje ne spadaju u naše podrućje. Stoga bi u interesu racionalnog ribarenja bilo potrebno, da se i u Vukovaru uredi jedna poslovnica »Ribe«, ćime bi se ribarstvo i na ovom odsjeku ćovelo u bolji red, a samo ribarenje učinilo ispravnijim i korisnijim.

R. Hafner — L.

BUDUĆI RAD RIBARSKIH ZADRUGA NR SRBIJE NA UNAPREĐENJU RIBARSTVA

Uvoćenjem novih normi u poslovanju ribarskih zadruga u NR Srbiji, a s obzirom na Petogodišnji plan, bilo je potrebno održati savetovanja pretstavnika svih ribarskih zadruga sa teritorije ove narodne republike. To savetovanje bilo je izazvano i donošenjem novih pravila ribarskih zadruga, kao i uključivanjem celokupnog ribarskog kadra u ostvarenje zadataka koji su Petogodišnjim planom postavljeni.

Na tom sastanku se videlo da ribarski zadrūni život nije onako svestan svoga zadatka kao što je život mnogih drugih zadruga ovde u Srbiji. Opazilo se da ribarima fali još mnogo stručne svesti, da bi unapredili i doveli do jedne zavidne visine svoj zanat. Opazilo se i to, da fali znatan broj stručnjaka koji bi na terenu uzdigli ribarstvo i koji bi odgajivali mlade kadrove iz svoje struke.

Iz iznetih referata moglo se dobro ućiti da ribarske zadruge dosada nisu raćile po nekom unapred odrećenom planu proizvodnje; svako je radio na svoju ruku, ne raćunajući na celinu koja treba da ide u korist unaprećenja Petogodišnjeg plana na polju ribarstva. Sav taj rad ostao je bez znatnijih rezultata. Zadruge nedovoljno svesne svojih zadataka za celinu, nisu se postarale ni za pometni kapital, te prema tome nisu mogle da nabavljaju potreban materijal za pravilno obavljanje svoga posla. To im je koćilo rad i u ribolovu i u iznošenju ribe na trćište. Zadruge nisu imale brzih transportnih sredstava za donošenje sveće ribe na pijace većih mesta.

Zadruge se nikako nisu postarale da se poveća produktivnost ribolovnih voda. Na tom poslu radio je jedino

državni sektor. Ni njemu zadruga nisu dovoljno izlazile u susret.

Pošto je Petogodišnjim planom predviđeno da se ribarstvo mora što više unaprediti, i to veštačkim putem, to će i ribarske zadruga po svojoj ribarskoj svesti morati sva ta nastojanja narodnih vlasti da što više pomognu i da se potpuno uključe u tu vrst privrede.

Sve je to potrebno za što bolju ishranu stanovništva i da se poveća naš izvoz u inostranstvo. Ako ribari ovako shvate svoj zadatak, oni će time podići ekonomski život svih naših naroda, jer na tom polju svakako da će raditi i ribarske zadruga svih ostalih narodnih republika. Tako ribari uključeni u jedan planski rad pomoći će potpunom ostvarenju Petogodišnjeg plana. Sve teškoće koje su se bile pojavile prošle godine sada se ipak savladaju, ali samo preko zadrugarske svesti. Novim zadržnim pravilima, koja treba da prihvate sve ribarske zadruga, ispravljaju se nezdravi ribarski socijalni odnosi, i prema tome svaki ribar-zadugar bit će pravilno nagrađen za svoj uloženi trud.

Pravilnom radu pojedinih ribarskih zadruga mnogo su smetali pojedini ribarski majstori, vlasnici većeg broja čamaca, mreža i drugog alata, kojima nije išao u račun zadržni ribarski život. Oni su stavljali svoje interese iznad interesa celine. Ovakvi ribari su naginjali više privatnom sektoru, koji nije dovoljno pomagao nastojanja Petogodišnjeg plana.

Na osnovu tog iskustva i na osnovu novo-primljenih pravila ribarskog zadržarstva, saobraziće se zadržno poslovanje novim zahtevima što će doprineti boljim rezultatima u ribarstvu. U tu svrhu zadruga treba da stvore proizvodno-finansijske planove po kojima treba da se radi. Ribari će biti nagrađeni prema svome uloženom trudu i veštini. Time će se stati na kraj eksploataisanju radne snage od pojedinaca, a u korist celine, pa će se raditi za zajednicu i za opšte dobro.

Da bi se zadržari upoznali sa ribarskim stanjem i u drugim narodnim republikama, bilo im je u jednom referatu prikazano sve ono što su pojedine republike poduzele da bi slatkovođno ribarstvo unapredile. Ribari su to sa najvećim interesovanjem saslušali što će im dati pobude za neku vrstu utakmice u radu.

Vode u NR Srbiji podeljene su na odeljke i revire, koji će se izdavati pojedinim zadržama u zakup. Narođito je interesovao zadržare referat o snabdevanju zadržna potrebnim alatom, koji je skoro svima dotrajavao. Alat je vrlo potreban za pravilno vršenje ribolova, a uz njega i sav ostali materijal, narođito onaj za opravke čamaca, kao i dobra obuća i odeća toliko potrebna za vreme kišnih dana.

Na ovoj konferenciji istaknuto je dovoženje ribe na pijace većih mesta na jedan savremeniji i brži način, nego što je to dosada išlo. Tu je ukazana potreba brzih motora na vodi i velikih kamiona na kopnu. Time bi se

zadržarima uštedelo mnogo posla i vremena. Ako bi se to ostvarilo, potrošači bi dolazili brže do sveže ribe, a ribari ne bi trebali odmah posle lova da žure na tržišta, već bi mogli posle odmora na terenu da nastave ribolov.

Još su bili izneti planovi u cilju što jače proizvodnje sveže i slane ribe, zatim ribljih konzervi pa i ajvara. Da bi se sve to moglo ostvariti, bit će potrebno da se između ribarskih zadruga i ribarskih gazdinstava sklapaju ugovori za ribolov i isporuku ribe.

Konferencija je donela mnogo umesnih predloga, koji će se tokom vremena realizovati. Predviđeno je da zadruga naprave realne planove prema prilikama koliko će moći uloviti ribe, zatim da ribolov bude slobodan za sve ribarske zadruga ove teritorije na svima odelcima ribolovnih voda, osim na unutrašnjim vodama, koje su svojina pojedinih zadruga i u koje samo oni ulažu potreban kapital i rad oko njihovog unapređenja. Jedino druge zadruga moći će iz ovih voda da nabavljaju potrebne količine mamaca.

Pošto ima nekih zadržna čije su unutrašnje vode vrlo bogate ribom, to će se njima odrediti potrebne norme za lov i isporuku ribe ribarskim gazdinstvima.

Cilj je ove konferencije bio i taj, da upozori ribare da se moraju uključiti u opšti plan ribarstva za ostvarenje Petogodišnjeg plana, jer ne budu li se uključili ni kao zadržna ni kao pojedinci, ne će moći da vrše svoj zanat na slatkim vodama.

Glavni zadržni savez NR Srbije, koji je dosada nedovoljno vodio evidenciju o radu ribarskih zadržna, dobio je za dužnost da u najskorijem vremenu izvrši reorganizaciju ribarskih zadržna, koje treba da međusobno poveže preko sreskih poslovnih saveza.

Ali da bi Glavni zadržni savez mogao da odgovori tome svome vrlo teškome zadatku, trebalo bi i da ima za taj posao sposobne stručnjake, koji će znati da sprovedu tu organizaciju i da stalno vode evidenciju rada ribarskih zadržna. Dogada se, naime, da se u Glavnom zadržnom savezu ne mogu dobiti skoro nikakvi potrebni podaci za stručnu štampu o stanju ribarstva u NR Srbiji. Bez potpuno tačne evidencije Savez ne će moći mnogo da koristi svojim zadržama. Savez treba da zna u svako doba, koliko ima ribara, koliko zadržna, da ima statistiku njihovog alata, čamaca, prometnog kapitala, broj kilograma ulovljene ribe, posoljene ribe, spravljenog ajvara i t. d. i t. d.; da zna gde se koja zadržna nalazi, u kojim se vodama lovi i t. d., i t. d. Dakle, Savez treba da zna u svako doba celokupno stanje ribarstva svoje teritorije, jer će samo tada moći da odgovori svome zadatku i da bude od koristi. Savez bi trebao da se postara i za administrativne kadrove koji će voditi administraciju pojedinih zadržna, a ujedno da se postara i za stručne kadrove.

Ukoliko se budu realizovali zaključci i predlozi izneti na ovoj konferenciji pokazat će sledeća radna godina.

Ante Tadić

VIJESTI

NEOBIČNA POJAVA JEGULJA

Kroz atareve k. o. Bački Breg i k. o. Kolut, gde se podiže veštački ribnjak, prolazi velikj ođvodni kanal Somborske vodne zadržne Kidoš. Usleđ preduzetih mera za njegovo čišćenje kanal je na tome delu presušio. Voda se zadržala samo u jednom udubljenju dna kanala nedaleko od pumpne stanice. Radnici Glavne direkcije za ribarstvo, koji rade na izgradnji ribnjaka u ataru k. o. Kolut,

bili su neobično iznenađeni, kada su jednog dana na tome mestu primetili veliku količinu nekih čudnih im vodenih životinjica, koje su se stalno i živahno prevrtale u vodi. Začudenje je bilo tim veće, što tim veće, što nitko od njih nije umeo reći, da li su to zmiđe, ili neke čudnovate ribe, pošto su svojim oblikom i pokretima zaista potsećale na zmiđe. Jedni su sa užasom na licu tvrdili da su to prave vodene zmiđe, a drugi, da su čikovi. Po njihovoj oceni na tome